

Büyük hâdiselere gebe günler..

Sovyet-Japon harbi mi, Hind-Orta Şark taarruzumu?

Önümüzdeki kısa günler mesafesi içinde askeri ve siyasi yeni bir çok inkişaflara şahit olabiliriz..

ETEM İZZET BENİCE

Herhalde İkinci Dünya Harbi yeni büyük hâdiselere gebe günler yaşamaktadır.

Alman - Rus harbi Stalingrad ve Kafkas bölgelerinde ilk hedefine varmak üzeredir. Stalingrad muhakkak ki son günlerini yaşıyor. Novorossiysk de Alman - Rus taarruz kollarının eline geçmek üzeredir. Bundan öteye Alman ordusunun Kafkasların cenubuna doğru hamle etmesine belki de Sovyet merkez ve şimal orduları ile yapılacak kanlı savaşlar manî teşkil etmeyecektir.

Herhalde, Mihver bir dönüm noktasının başındadır. Ya, Sovyet Rusyanın imhası teşebbüsü ile bir arada İngiliz Orta ve Yakın Şark İmparatorluğunu da yıkmayı başarmak savaşına girişecek, ya doğrudan doğruya birinci plana Sovyetizmi imha teşebbüsünü alacaktır.

Eğer Mısırda Rommel taarruza geçmemiş bulunsaydı kat'i bir tahmin yapmak daha kolay olurdu. Rommel'in taarruzu her iki ihtimal mevzuunu da bir arada tedkike saik olduğu kadar yine Japon Hariciye Nazırının istifası da zihnin her iki ihtimali bir arada incelemek zoruna sevk ediyordu.

Herhalde önümüzdeki kısa günler mesafesi içinde askeri ve siyasi yeni birçok inkişaflara şahit olacağız. O halde, iki ihtimali ayrı ayrı tedkik edelim. Yâni Mihver: Orta Şark - Hind - Yakın Şark İngiliz İmparatorluğunun tasfiyesine doğru mu gidecek? Yoksa, Kafkaslarda bir müdafaa cephesi tesis ettikten sonra doğrudan doğruya Sovyet Rusyanın kat'i imhasına mı teşebbüs edecek ve bu teşebbüste Japonyanın da rolü olacak mı?

Almanya harbin bitmeyeceğine, belki de uzun yıllar süreceğine inanmak zorunda kalmıştır. Buna göre mukavemet imkânları temin etmek mecburiyetindedir. Hayat ve maden maddelerinin, insan kaynaklarının genişletilmesi ve bunların tam bir emniyet ve serbestlik içinde Almanya getirilebilmesi ancak Alman harp gayretinin devamına fırsat verebilir. O halde mukavemet edebilme, harp gayretini artırma, demokrasyalardan gelecek taarruzları önleme ve hattâ yenme bakımından herşeyin başında Sovyet Rusyanı tehlikesiz bir hale sokmak, İngiltere ve Amerikayı Avrupa'ya ancak garpten taarruz edebilir hale koyması lâzım gelir. İngilterenin Atlantik'in öbür yanına sürülmesi ancak bu imkânın temininden sonraya kalır.

Bu vaziyete göre mantık ve muhakeme yolu ile Almanyanın Sovyet Rusyanı imha ederken aynı zamanda Hind - Orta ve Yakın Şark İngiliz İmparatorluğunu da yıkararak aradığı iktisadi, siyasi, askeri emniyete sahip olması kaçınılmazdır. Bunun da yolu Stalingrad'ı ele geçirip Rusyanı gövdesinden tamamen ayırdıktan sonra bir yandan merkez ve şimal Rus ordularını yine ikiye parçalamak ve parça parça imha etmektir; bir

yandan da Hindistan ve Orta Şark'a saldırmak lâzımdır.

Filhakika, kâğıt üzerine sıralayıp döktüğümüz bu işler birdenbire insana hayal mahsulü gibi gelir ve şu mükadder sual gözününe çıkar:

— Almanya bu kadar muazzam işe nasıl girişebilir, bir yandan Rusyanı merkezde imhaya teşebbüs edecek, bir yandan Hindistan'a saldıracak, bir yandan Orta Şark'a gelecek? Nasıl gelecek, bu derece nasıl yayılacak, işe ve ikmal işlerini nasıl tanzim edecek? Böyle bir teşebbüs aklın alacağı bir teşebbüs olamaz.

(Devamı Sa: 3, Sü: 3 de)

MAREŞAL F. ÇAKMAK

Mareşallığının 20 nci yıldönümünü idrak ettiler

Kurtuluş savaşımızın Büyük Erkânıharbiye Reisi Birinci Ferik Fevzi Paşa Hazretleri 2 Eylül 1922 günü ordunun hazırlanmasında ve muvaffakiyetin kazanılmasında yüksek hizmetlerini mükâfatan «Müşir»lik rütbesiyle taktif olunmuştur. Bu rütbe askeri unvanların değişmesinden sonra Mareşallığa çevrilmiştir.

(Devamı Sa: 3, Sü: 5 de)

Başvekilin Kars'taki ziyaretleri

Kars, 2 (Hususi) — Dün akşam saat 19 da şehrimize gelen Başvekilimiz Sükrü Sarıcaoğlu geçici Vali Konakında geçici Vali ve bugün Kordudanya, Vilayeti, Belediyeyi ziyaret buyamışlardır.

RUS CEPHESİ

Stalingrad'ın cenup batısında açılan gedik genişletildi

Kafkasya'da Alman taarruzu

durdurulmuş sanılıyor

Londra 3 (A.A.) — Stalingrad el'an mukavemet etmektedir. Şehir için tehdit büyüktür. Asıl tehlike şehrin cenup batısında mevcuttur.

Kletska kesiminde Almanlar (Devamı Sa: 3, Sü: 7 de)

Bugün de tayyareler mükâfatı vecize kâğıtları atıldılar

Havacılık Haftası münasebetiyle Beva Kurumu tayyarelerinden mükâfakat bir filo bu sabah ta şehrimiz semalarında uçarak Kurumun numareli vecize kâğıtlarını atmışlardır. Bu numareli kâğıtları bulup Hava Kurumuna götürönlere mükâfakat verilecektir.

Rommel'in hedefi: İngilizleri cenuptan çevirmek...

Kral Faruk, hükûmetin Sudana nakli için tazyik ediliyormuş!

Henüz büyük mikyasta bir muharebe başlamadı!

Vişi 3 (A.A.) — Zannedildiğine göre, Mareşal Rommel İngiliz kuvvetlerini cenuptan çevirmeye çalışacaktır. Şimdi, Alman zırhlı kuvvetleri hafif İngiliz öncü kuvvetler hattını yarak asıl müdafaa hattına varmış bulunuyorlar.

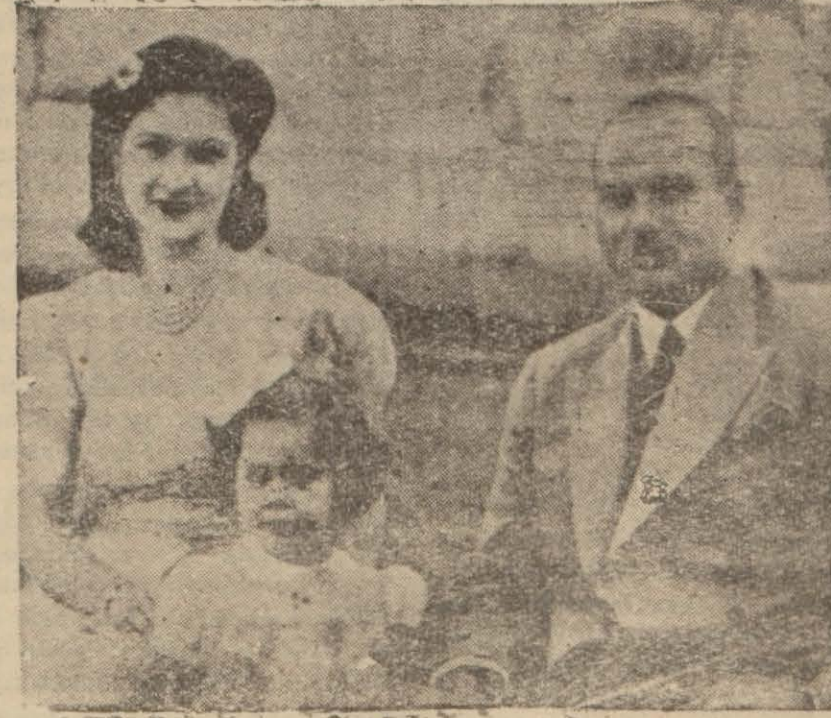
MISIR HÜKÜMETİ SUDANA MI GİDİYOR?

Vişi 3 (A.A.) — Kahireden alınan bir habere göre; İngilizler Kral Faruk'u hükûmeti Sudana nakletmesi için tazyik etmektedirler.

Zannedildiğine göre, Çörçil son seyahatinde bizzat Kral yanında bu hususta teşebbüste bulunmuş tur.

İNGİLİZLERE GÖRE..

Londra 3 (A.A.) — B.B.C. El-alemeyn cephesinde büyük mikyasta çarpışma olduğuna dair henüz bir emare yoktur. Dün negrolunan bir tebliğde bildirildiğine göre, şimal kesiminde müttefik kuvvetleri bir miktar Cenup kesiminde zıhlı kuvvetlerin çarpışmaları Hümeysa ve (Devamı Sa: 3, Sü: 5 de)

Kral Faruk zevcesi ve çocuğu ile beraber

Harbin Dördüncü Yılında...

İngiliz Hariciye Nazırı Hitler'le hiçbir uzlaşma yapılmıyacağını teyit etti

Londra, 3 (A.A.) — «B.B.C.» Britanyanın harbe girişin döndüğü yeri münasebetiyle Birleşik Ülkelerden zaferle erişinceye kadar mücade-

leye devam olacağı hakkında me-sajlar gelmektedir.

Dün bu münasebetle Vasingtonda nesrolunan bir «Beyaz Kitap» geçen Kâmunvevvelde imzalanan ve ayrı barış yapılmaması ahdeden müslere bizzatınemeyi haklılatmıştır. Amerikan askerleri dün bu yıldönümü münase-betiyle (Devamı Sa: 3, Sü: 5 de)

Almanyaya doğudan ve batıdan yeni akın

Varşovada Alman Genel kurmay binası sahasına bombalar atıldı

Londra 3 (A.A.) — B.B.C. Doğudan ve batıdan Almanyaya aynı zamanda yapılan hava hü-cumları artmaktadır. İngiliz tay-yareleri dün Sar mintakasının büyük çelik ve demir merkezle-ri döğerken Rus tayyareleri de şarki Almanyaya ve Polonyadaki mühim askeri hedefleri bomba-lamışlardır.

Bu sabah Moskovadan verilen malûmata göre; Rus tayyarele-ri-nin hücumu esasında yalnız Varşovada elli yedi büyük yan-gın çıkarılmış ve Alman genel-kurmay binasının bulunduğu sa-haya atılan bombalar büyük in-filâklara sebep olmuştur.

Ermeni hasta-hanesinden karne çalındı

Karneleri çalan sıncırı cırağı yakalandı

Beylerbeyinde Demet sokagın-da oturan ve Serskin fırınında çalışan 17 yaşlarında İlyâ adında bir çocuk dün ekme getirmek üzere Ermeni hastanesine gitmiş ve müesseseye ait 185 ekme kar-nesini aldıktan sonra bir daha fı-rına dönmemiştir.

Zabıta dün, hırsız fırın müstah-deminini bu karneleri şuna buna satarken suç üstü yakalamıştır. İlyâ, hırsızlık suçundan adliye-ye teslim edilmiştir.

Bir Lokantanın Çekmecesinde İkişer Aylık 173 Karne Bulundu

Bu yeni karnelerin nasıl te-darik edildiği araştırılıyor

Emniyet kaçakçılık bürosu me-murları dün akşam Beyoğlunda fevkalâde muvaffakiyeti bir cürmü meşhur yapmışlar; mü-bhim bir karne sulistimalini mey-dana çıkarmışlardır.

Amele kıyafetine giren kaçak-çılık bürosu memurları dün ak-gam Beyoğlunda Arabcaminde Üçkardeşler lokantasına gitmiş-lerdir. Memurlar kendileri te-mas eden garsona, karnemiz yok, bize ekme temin edersen sana dört beş mışli fazlasile parasını

öderiz demişlerdir. Garson, lokantayı idare eden-mal sahibi Mustafa ile konuşmuş, o da bir ekmeğe 50 kuruş verile-rse karnesiz ekme veriz ce-vabını vermiştir.

Amele kıyafetine giren memur (Devamı Sa: 3, Sü: 4 de)

Musikî sanat-kârları kendi-lerini esnaf addetmiyor

Beyoğlu Kaymakam lığının muayene mec-buriyetine itiraz ettiler

Beyoğlunda birahane, gazino ve emsal yerlerde çalışan alatur-ka, alafranga musikî sanatkârları Beyoğlu kaymakamlığı tarafın-dan (Devamı Sa: 3, Sü: 4 de)

Irak Başvekili Am-man'a gitti

Londra 3 (A.A.) — B.B.C. Irak Başvekili Nuri Sait Paşa Şarki Ürdün Emiri Abdullahı ziyaret için dün Ammana vasil olmuş-tur.

Bu sabah bir istifçi daha yakalandı

Saklı 90 kilo kalay depodan çıkarıldı

Memurlara 100 lira rüşvet vermek isteyen istifçi hakkında bu suçtan takibat yapılacak

Tahtakalede Tütüğümrüğü caddesinde Fırın sokağında 2 nu-maralı ticarethane sahibi İranlı Alinin kalay istifçiliği yaptığını haber alan emniyet kaçakçılık bürosu memurları bu sabah bu mağazada bir arama yapmışlar, 90 kilo faturasız ve beyanname-siz kaçak kalay bulmuşlardır.

İranlı tüccar, bu sırada zabıt varakası tanzim eden memurlara

100 lira rüşvet teklifinde bulun-muş, kabul eder gibi gö-rünerek, istifçiden parayı almış-lar, ikinci bir fezleke ile rüşvet hâdisesini tesbit etmişlerdir.

Ali istifçilik ve zabıta memur-larına rüşvet vermek suçundan yakalanmış, emniyet müdürlüğü-ne getirilmiştir. Mallar müsadere olunmuştur.

ÇERÇEVE

NOKTALAR

NECİP FAZIL KISAKÜREK

Birinci nokta: Harbin dördüncü yaşına girdik diyorlar. Yanış! Üçüncü yaşına girdik.

1 Eylül 1939 da doğan çocuk, 1 Eylül 1942 de, üç se neyi doldur-mak suretile üç yaşına girer. Ço-cuk 1 yaşında doğmaz ki, ilk se-neyi bitirir bitirmez ikinci yaşına girsin.

1914 dünya harbi, 1918 de, yâni dördüncü yaşında bitti. Halbuki bu hesaba göre 1915 da ikinci, 16 da üçüncü, 17 de dördüncü ve 18 de beşinci yaşına girmesi lâ-zımdı.

Çoğumuz bu yanlış, şahısların yaşını hesap ederken de düşeriz. Her neyse; birinci nokta için en ehemmiyetsiz tarafı.

İkinci nokta: Pek yakında Almanların, fev-kalâde bir tebliğle (Stalingrad)ın düşüğünü ve muazzam Sovyet kümelerinin imha ediliğini ha-be vermesini bekliyoruz.

İşte o zaman, bu fevkalâde teb-lîğ neşredildiği zaman, bir müd-dettenberi yazılanmış farzedilen Alman taarruz hamlesinin, daha birkaç gün evvel çerçevelendiği gibi, (Stalingrad) önlerinde, na-sıl bütün Rusya davasını hal ve fasledecek kadar büyük bir neti-ce devşirmiş olacağı anlaşılacak-tır.

Üçüncü nokta: Ben de Amerikalı tefsirciyle be-raber sanıyorum ki, Japon Har-iye Nazırının gelişmesi, pek ya-kında Japonların Sovyet Rusya üzerine çullanacağına işaret...

Dördüncü nokta: Tekaddümü, hesap ve imkân-dan daha çok sevmek mevkinde olan (Rommel)in taarruzunu, şimdilik, Mısır davası üzerindeki malûm ve meşhur iddiam yüzün-den gülmüsemekle karşıyorum. Birkaç gün sonra fikrimi balırtı-rım.

BUGÜN

2 nci Sayfada
Denizcilerimize
Açık Mektup

HALK FİLOZOFU

BİZDEKİ GARABETLER

REŞAT FEYZİ

Yeni Edebiyat ve Fen Fakültesi binası, hakikaten muazzam bir şey olacak. Eylülde, binanın temel atma merasiminin yapılacağı temin ediliyor. Şimdi, istimlak işleriyle uğraşılmalıdır.

Verilen haberlere göre, Veznecilerde, daha bir iki yıl evvel yapılan yeni maliye şubesi de yıkılacaktır. Çünkü, fakülte binası o kadar büyüktür ki, mevcut arsa kâfi gelmemektedir.

Bana öyle geliyor ki, İstanbul'daki yeni yapılan maliye şubeleri binalarının talibi yaver olmamaktadır. Şimdi, yepyeni binayı yıkarken, insan kıyamaz.

Evvelki seneye ait, bir hâdise hatırlarım. Defterdarlık, Şişhane yokusunda, şimdi bahçe yapılan köşeye bir yeni maliye şubesi binası yaptırma başla-

mıştı. Halbuki, şehir plânında burası park veya bahçe olacaktı. O zaman, yazdık, çizdik. Nihayet, bizden sonra, Belediye de bu inşaatı gördü. Temeller atılmış, hattâ duvarlar çekmeye başlamıştı. İnşaat tatil edildi.

Temeller söküldü. Sonra, Defterdarlık, o cıvara bir başka yere yeni bir şube binası yaptırdı mı, bilmiyorum.

Şimdi, Veznecilerdeki maliye şubesinin âkubeti de aynı gözüküyor. Şu farkla ki, bitmiş, tamamlanmış bina yıkılacak. Acaba, resmi daireler, inşaat yaptırırken, Belediye ile temas edip, müstakbel imar plânından haberdar olmayı lüzumlu addetmiyorlar mı? Bu hal, insana garip geliyor.

Fakat, bizim hayatımızda garabetler o kadar çoktur ki, artık kanaksamız vaziyetteyiz.

Hadiseler
Karşısında
SON TELGRAFARSLANLAR
KAPLANLAR

Amerikada, bir vahşi hayvanlar sergisinde yangın çıkmış, on bir fili, beş arslan, yedi kaplan ve saire yanmış, kül olmuş. bütün Amerikan gazeteleri sütun sütun bu habiseden bahsediyorlar.

Halbuki, hergün cephelerde binlerce insan yanıyor. Harp tebliğlerinde bile bahsetmiyorlar.

TATLI YE
TATLI SÖYLE

Lokantalarda yalnız üç türlü yemek pişirilmesi fikri aldı, yürüdü. Bu üç türlerden biri tatlı olacakmış. tatlı ye, tatlı söyle, derler. Fakat, şu zamanda kimse ağızını bıçak açmıyor. Nasıl tatlı yiyecek, nasıl tatlı söyleyecek.

CEPHELERDE
HAVALAR

Gelen bazı ajans telgraflarına göre, şark cephesinde havalar bozmuş! Eger, soğuktan, yağmurdan, kardan, kısttan medet umulsaydı, geçen kış bir işe yarardı. Bakalım, her sene aynı şiddette kar, kış olur mu?

ALTI AY
DAYANIYORMUŞ

Avrupalı bilmem hangi şehrinde, bir âlim, altı ay dayanan süt komprime'leri icat etmiş. Fakat, bu fikir yeni değildir. Bizim İstanbul sütleri, hattâ komprime yapmadan altı yıl bile dayanır. halis tenkos suyu ne olur?

AHMET RAUF

Ümraniye köyünde
güreşler

6 eylül pazar günü Üsküdar Kısıklı nahiyesinin Ümraniye köyünde yapılmakta olan köy mektepleri ve Çocuk Esirgeme Kurumu menfaatine tertip edilen bu güreşe iştirak edecek pehlivanlara derecelerine göre münasip mükâfatlar verilecektir.

EDEBİ ROMAN: 79
AŞK ve GÖZYAŞI
Yazan: SELÂMİ İZZET
İKİNCİ KISIM

— Elini yordum dedi, kendisini görmek istiyordum.
— Sızın güzelliği:
— Annem o sızın yüzünüze bile bakamaz. Siz de bunun için beyazladınız. Kendinizi acımadık istediğiniz değil mi?
— Sevdiğim için çekti:
— Bu derece komedya oynıyamam. Ve merdandım:
— Kalbinden vuruldum.
— Sizi görememektense gelince mi kalbinden vuruldunuz?
— Evet.
— Sızın sert bir ahenkele oldu:
— Neferet ettiğiz bu kadının hakaretine uğramamak için Sevgin:
— Karıştım. Dedi:
— Sızınma gözleri yerinden uğradı, haykardı:
— Kimsi mi?... Evli mi?...
— Evet. Ben Kenan Dağlım karıştım.

Bir kadın trende
doğurdu!

Çatalca'dan İstanbul'a doğurmakta gelen Ayşe isminde bir kadın; dün, Yarımburgazla Çekmece arasında, trende doğurmuş. Çok acı çeken ve kan kaybeden kadın; Sirkeci garında şu hi imdat otomobiliyle Şişli Çocuk Hastanesine kaldırılmıştır. Çocuk ölmüştür. Anasının sıhhi vaziyeti de, ağırcadır. Zabita ve adliye tahkikat yapmaktadır.

36 esnaf cemiyetinin tertip
ettiği sünnet düğünü

Cumhuriyet Halk Partisinin himayesinde gittikçe kuvvetlenen ve birbirleriyle kaynaşarak bir birlik halinde çalışan şehrimizdeki 36 esnaf cemiyeti azalarından fakir olanların 125 çocuğu cuma gecesi Beşiktaş'ta Aile Parkında sünnet edilmişlerdir.

Esnaf cemiyetleri bağmuraklı Kâzım Yorumaz ile cemiyetler idare heyetlerinin teşebbüsle tertip olunan bu sünnet düğünü çok parlak olmuş ve ne çocuklardan, ne de davetlilerden para alınmaması hususiyeti teşkil etmiştir. Bundan başka çocuklara ve davetlilere meccani yemek verilmiş ve her cemiyet bütçesi nisbetinde hediyeler tevzi etmiştir. Sabaha kadar devam eden düğünde milli oyunlar festivali heyetinden davulcu Karayılan ile hayali Safa da oyunlarını göstermişlerdir.

Biz bize
Kadro ve iş

Geçenlerde bir havadis yazılmıştı. Üç dört avukat, bir mahkememün muayyen vakitten bir buçuk saat sonra dahi duruşmaya başlamaması dolayısıyla, adliye binasının tertekdenek, diğer davalara yetenek üzere oradan ayrılmışlardı. Bir okuyucumuz, bize gönderdiği mektupta, ekseri mahkemelerde bu halin var olduğunu ve duruşmaların verilerin saatte başlamadığını bildiriyor.

Bizde mahkemelerin işi çoktur. Kadolar, bütçe imcılarla malumdur. Böyle altıyazan tarafları el birliği ile ve hüsnü riayette gidemiyor çalışmak bütün vatandaşlarına vazifesidir.

BÜRHAN CEVAT

Günün Tenzidatı
İstanbulda yeraltı
treni

Şişli'den Beyazıda kadar uzayacak yer altı şimendiferinin, tünel veya metrosunun ilk teşekkülü ve plânları, şehircilik mütehassısı Prost tarafından yapılmış.

Beyoğlu cihetini İstanbul'a bağlayan şimdiki tramvay yolu kâfi değil. Bir de Gazi Köprüsü yolu var. O da kâfi değil. Bir üçüncü yol bulmak lâzım. Bu da, yer altı şimendiferi olacak. Bu iş için ne kadar para sarf etmek lâzım? Allah bilir. Milyonlar gider. Bu milyonlar denhal bulunmayacağı için istikbale ait bir proje demek daha doğru olur.

Fakat, ben, bu metronun yapılabilirliğine inanlardan değilim. Sebep: Şimdi böyle izah ediyorum. Bu iş için en az on yıl beklemek lâzım. Halbuki, on yıl sonra, dünyamız münakaşat içinde prensip geçmektedir. Ve en rahat, en emni, en süratli nakliye vasıtası olarak tayyare kabul edilecektir.

Yer altı trenleri Avrupa şehirlerinde yüz senelik mazide sahiptir. Bu, tamamen demode olmuş bir usuldür. Yer altı trenleri, gayri ihtidirdir. Bundan daha büyük mahzur çok masraflıdır. Tayyareciliğin inkişafı takip ediyorsanız, on yıl sonra, havacılığın ne hale geleceğini göreceksiniz. Bugün harp sanayinde çalışan tayyareciler, yarın sivil hayat için çalışacak. Harpların bin bir fenalıkları yanında, bir iyiliği vardır ki, teknik terakki süratle meydana gelir. İşte misal olarak tayyareciler...

Harpların sonra bütün dünya büyük şehirlerinde, her nevi nakliyatın tayyarelerle yapılacağını düşünüyor musunuz? İstanbul'un yer altı treni tasavvuru o vakit, ne kadar gülünç gelecektir... Şehirler arası münakaşat için ayrı ve daha büyük tipte, şehir içi nakliyatı için daha küçük ve ayrı bir tipte tayyareler yapılacaktır.

Bugün hayal olan bu hâdise, yarın bir hakikat olacaktır. Bu harpten evvel, Amerikada, tayyare ile nakliyatı epeyce ehemmiyet kazanmış. Ve bir çok imzaların, tipki hususî otomobiller gibi, hususî tayyareleri vardı. On yıl sonra, havacılığın ne halde bulunacağı, bütün bunlar hesaba katılarak tasavvur olunabilir.

İstanbulda, Avrupalardan yüz sene sonra yer altı treni yapmaya kalkışmak garip değil midir?

R. SABİT

Karne tevziatında
nazarı dikkati
celbeden bir hal!

Mahalle dağıtma birlikleri, ey-lül, teşrinievvel ekme karnelerini tevzi ederken gayan dikkat bir nokta nazarı dikkatlerini celbetmiştir:

Bir çok kimseler güya o muntakaya yeni nakletmiş gibi kâğıt ve zayıfından yeni çıkarılmış nüfus tezkeresi ibraz etmişlerdir. Bunların asıl mahallerinden de karne alıp almadıkları tetkik olunacaktır.

TAKVİM			
Roma 1358	HIZIR	Hicri 1361	
AGUSTOS	21	SABAN	21
Yıl 942 Ay 9	Vasati S D	Vasati S D	Yıl 942 Ay 9
EYLÜL	6 29	Güneş	10 48
3	13 13	Öğle	5 33
Perşembe	16 53	İkinci	9 13
	19 39	Akşam	12 00
	21 16	Yatsı	1 35
	4 43	İmsak	9 03

BİRİNCİ CİHAN HARBINİN SONLARI KADAR AKDENİZİN DOĞU KIRILARI BİZİM ELİMİZDE İDİ; HELE GEÇEN ASRIN BAŞINDA, DOĞU AKDENİZİ FİRDOLAYI BİZİMDİ. KADIM ROMA MİRASINDAN BAHSETMİYORUM, YÜZ YIL, YÜZ YİRMİ YIL, YAKIN MAZİDİR; BİZ KIRKA MERDİVEN DAYANIMIZIN BABALARI, MAKEDONYADA, AŞAĞI DALMACYADA, EPIRDE, YUNANDA, MORADA, GİRİTTE, RODOSTA, KIBRISTA, SURIYE VE MISIRDA, TRABLUSGARPTA, TUNUSTA VE CEZAYİRDE TÜRKİYE İMPARATORLUĞUNUN MEMURLARI OLARAK DOLAŞMIŞLARDIR...

Bugün, cihani saran cenk ateşinin dışında bulunuyoruz. Ve, sınırlarımızı bekleyen ordumuzun silâhına güvenerek bir atesimiz dışında kalmak azimindeyiz... Dünyada düşmanımız, bize tecavüz edecek olmalıdır.

Fakat, bu sultverliğimizin mânası: Coğrafya haritasında Türk sularında bulunup, siyasi haritada yabancı renklerle boyanmış olan bazi adaların üzerindeki haklarımızın ebediyete kadar vazıgeçtik demek değildir. Anavatanın uzak kalmış bazi Türk topraklarını tamamen unuttuğumuz demek değildir. Nitekim, Hatayın iltihakı da bunun çok güzel bir örneğidir.

Sulhsever "Atatürk - İnönü" politikası mektebi, bugünkü sınırlarımızın dışındaki Türk devletlerinin beynelmilel sulh masalarında zafere ulaşmak ile tamınıştır. Milli terbiyemizin far-

Santos benimle evlenmemesini sebebiyle söylemek istemedi; söylemedi. Fakat şimdi öğrendim. Artık evlenmemize mani kalmadı. Serbest kalırlı kalmaz benimle evleneceğini vademiştir, bu vadedi muhakkak tutacaktır. (Devamı Var)

Harp Vaziyeti

Mısır cephesinde başlamak üzere olan muharebeyi hangi taraf kazanacak?

Yazan: İ. S. Eski Bükreş Ateşemiliteri

Mısır cephesinde:

Mihver ordusu büyük kısmile iki gündenberi İngiliz müdafaa cephesine doğru yaklaşma yürüyüşü yapıyor. Bu iki gün zarfında 10 - 15 kilometre ilerlemiş ve İngiliz mevzilerinin önünde giriş istikametlerini kapıyan mayın sahalarına sokulmuştur.

Görünüşe göre Mareşal Rommel'in plânı, Kattara batıkığının şimal kenarlarına dayanan İngiliz sol cephemizi çöktürmek ve merkezde de yarmaktır. Buna muvaffak olursa şişenin boğazına benzeyen ve şarka dönmek dar koridoru kurtulacak, asıl hedeflerine yürümek için cennupı manevra yapmak imkânı bulacaktır.

Mareşal Rommel'in yeni başlıyan bu hareketi, büyük ve sürekli bir taarruzun ilk safhasıdır; şimdiki halde İngiliz sol cephemizi bir istinat noktası teşkil eden El-humeyra tepesini almak ve mayın sahalarını geçmek istediği anlaşılmaktadır. İngilizler mayın sahalarının 30 kilometre derinlikte olduğunu söylüyorlar. Fakat geçen ilk taarruzda Mihver ordusunun Tobruk cennubundaki İngiliz mayın sahalarını geçmek fevkalâde bir meharret ve cesaret gösterdiği malumdur. Bilhassa Alman kıraları bu asrı manilerle aşmakta büyük bir tecrübe kazanmışlardır.

İngilizler, müdafaa mevzilerinin tabii ve sunî kudretine güvenmezler. Her türlü tahkimat onu müdafaa edebilecek askerî meharret ve fedakârlığı nisbetinde değerli olabilir.

İngiliz ordusunun 140 bin mevcudu olduğu ve 6000 tankı bulunduğu söyleniyor. Fakat her iki taraf için de manevra imkânı aynı derecededir; yani cepheden taarruza karşı cepheden müdafaa

ve mukabil taarruz.

Mareşal Rommel, İngiliz sol cephemizi bataklık kenarından ayrılmaya muvaffak olursa, İngiliz ordusu fena vaziyete düşebilir. Alman Mareşalının Kattara bataklığı cennubundan bir kol sevk etmesi de muhtemeldir. Bu takdirde vaziyet bütüştürün sarpa sarar. Buna karşı İngilizler ihtiyat kuvvetlerini cephenin merkezde sol cephâ arası gerisinde ve kademelî bir şekilde hazır bulundurmak mecburiyetindedirler.

Her iki tarafın büyük kasımları arasında henüz muharebe teması başlamamıştır. Bu temas, Mihver topusunun ve hava kuvvetlerinin İngiliz mevzilerini büyük mikyasta bombardıman ettikten sonra başlayacaktır.

Acaba bu muharebeyi hangi taraf kazanacak? Şüphesiz en az hata eden taraf kazanacaktır. 8 inci İngiliz ordusunun yeni kumandanı General Montgomery harbe müdafaa ile başlamış oluyor. Mareşal Rommel'in kudret ve meharreti karşısında harp talihini deneyecek. Fakat şurası muhakkak ki bu General, sefelelerinden daha talihlidir. Çünkü eline verilen ordu, çok iyi takviye edilmiştir; bu ordunun tuttuğu mevziler de, aranacak şartların hemen hepsini haizdir. Uzun zamandanberi tahkim edilmiştir, cepheleri aşılmaz manilerle dayalıdır. Cephe genişliği vardır ve giriş istikametleri asrı manilerle kapatılmıştır. Derinliğine tertibat almaya elverişlidir. İngiliz donanmasından da ateş yardımı görülebilir.

İnsan bunları gözönüne getirince, İngiliz ordusunun Mihver taarruzuna boşa çıkaracağını ve hatırlı mukabil taarruza geçerek ilerleyebileceğini sanıyor. Bakalım öyle mi olacak?

Denizcilerimize açık mektup:

Tam manasiyle bir "Deniz Müzesi,, ne zaman açılacak?

Her yıl Barbaros'un türbesi önünde bir tören yapıyor! Bu deniz kahramanının heykeli de dikiliyor! Fakat; soruyorum: 20 milyonluk Türkiyede bir deniz müzesinin varlığından kaç kişinin haberi vardır? Şimdiki deniz müzesinin bir eşya anbarından farkı nedir? Her yıl, bu müzeye ne ilâve ediyoruz?

Yazan. REŞAT EKREM KOÇU

Birinci Cihan Harbinin sonlarına kadar Akdenizin doğu kıyıları bizim elimizde idi; hele geçen asrın başında, doğu Akdenizi firdolayı bizimdi. Kadim Roma mirasından bahsetmiyorum, yüz yıl, yüz yirmi yıl, yakın mazidir; Biz kırka merdiven dayamızın babaları, Makedonyada, aşağı Dalmasyada, Epirde, Yunanda, Morada, Giritte, Rodosta, Kibrista, Suriye ve Mısırdaki, Trablusgarpta, Tunusta ve Cezayirde Türkiye İmparatorluğunun memurları olarak dolaşmışlardır...

Bugün, cihani saran cenk ateşinin dışında bulunuyoruz. Ve, sınırlarımızı bekleyen ordumuzun silâhına güvenerek bir atesimiz dışında kalmak azimindeyiz... Dünyada düşmanımız, bize tecavüz edecek olmalıdır.

Fakat, bu sultverliğimizin mânası:

Coğrafya haritasında Türk sularında bulunup, siyasi haritada yabancı renklerle boyanmış olan bazi adaların üzerindeki haklarımızın ebediyete kadar vazıgeçtik demek değildir. Anavatanın uzak kalmış bazi Türk topraklarını tamamen unuttuğumuz demek değildir. Nitekim, Hatayın iltihakı da bunun çok güzel bir örneğidir.

Sulhsever "Atatürk - İnönü" politikası mektebi, bugünkü sınırlarımızın dışındaki Türk devletlerinin beynelmilel sulh masalarında zafere ulaşmak ile tamınıştır. Milli terbiyemizin far-

faralığa müsait değildir; Mektep hayatlarımızda, Hatayın yabancı boyasını, bu Türk ülkesinin tapu senedini devletimiz adına çıkarttıktan sonra sildik... Fakat, çocuklarımız, gençlerimize, kınların oğlu ve torunu olduklarını öğretmek de milli borcumuzdur.

Emek zaferlerimizin yıldönümü törenleri, bu bakımdan tefsir edilmelidir; ve yine bu bakımdan bu milli borcumuz da, çocuklarımız ve gençlerimize karşı tam ödiyemediğimizi de kabul etmek gerektir.

Soruyorum: Meselâ her yıl, "Akdeniz arslanı" Barbaros'un türbesi önünde bir tören yapıyor! Deniz muhteşem gelenekler atılıyor! Barbaros'un heykeli için bir müsabaka açıldı! Akdeniz arslanının heykeli de dikilecek!

Fakat, 20 milyonluk Türkiye'de bir deniz müzesinin varlığından kaç kişinin haberi vardır? Mevcut deniz müzesinin de bir eşya anbarından farkı nedir?

Bu müze hakkında, 1917 de o zamanlar müze müdürü bulunan ressam Ail Saminin himmetiyle başlanmış bir "rehber" demirbaş defterinden gayri elimizde, bir eser var mıdır?

Türk sancağını, Hint Okyanusunda Sumatra ve Cava sularına kadar götürmüş, Atlas Okyanusunda, İskoçyanın şimalinden doğularak İzlanda sularında ve hatı şimali Amerikada Niv - Faunlar sularında dalgalandırması Türk gemilerinin muhteşem ve

MAHKEMELERDE:

İki ay hamallıktan
kurtarmış...

Davacı Ester, uzun uzun, bütün teferüatı anlattı; anlatığı hülâsaten şuydu:

Komşusu Bohor bir akşam sarhoş olarak evine gelmiş... kendi karısı Rebakayı döğmeğe başlamıştı. Yedi aylık hâmile olan Ester de, komşuluk ve kadınlık gayretile Rebakayı kurtarmak üzere koşmuş, işe müdahale etmişti. Bohor bu müdahaleyi lüzumsuz ve fuzulî bulmuş, karısı Rebakayı bırakıp Esteri eline almış, adamakıllı döğmüş, bu sırada, Esterin yedi aylık çocuğu vaktinden evvel doğmuştu.

Hâkim, Esteri dinledikten sonra, Bohora:

— Söylenenleri dinledin, dedi; Esteri döğüp vaktinden evvel çocuk doğurmasın sebep olmuşsun... Şimdi, cezalandırılman isteniyor. ne dersin?

— Denecek birşey yok... Ne diyeyim? Döğdüm... döğdüm amma benim işime karıştı için döğdüm. Ne karıştırmış o, benim işime? Karım değil mi? Döğürüm de söğürüm de... Biz, zaten, Rebakayla her akşam bir fasıl yapıyor. Karı kocalık bu... Herşey olur!

— İyi amma, vaktinden evvel çocuğunun doğmasına sebep olduğun için, kanun, cezalandırmanı emrediyor. Bak, 456 maddede ilmi cezalandırılmanı istiyerek mahkemeye vermiş seni...

— Vaktinden evvel doğurduğum ne malum? Ester, dokuz on aydanberi gebeydi. Günlü yetmiş... doğuracağı varmı; doğurmuş. Ben, gününden evvel çocuk doğurtabilsem, şimdiye kadar, İstanbulda en meşhur lâvta olurum.

— Çocuğun vaktinden iki ay evvel doğduğu raporla da tesbit edilmiş. Ona ne diyeceksin?

— İki ay evvel doğurtmuşsam, daha iyi ya... Demek ki, Esteri, iki ay daha hamallıktan kurtarmışım. Öyleyse, bana borçlu olmasın lâzım...

Mahkeme, Bohorun sörgüsünü yaptıktan sonra, Bohorun karısı (Devamı Sa: 3, Sâ: 5 de)

DIŞ POLİTİKA

Japonlarla muharebe

Yazan: Ali Kemal Sunman

Japonlara karşı kat'i muvaffakiyetin kazanılarak büyük Okyanus sularında ve Uzak Şarkta üstünlüğün tamamen Anglo-Sakson tarafına geçtiği daha iddia edilememektedir. Bununla beraber şu son haftaların hareketi Amerikalıların lehine inkısaflar göstermiş. Büyük Okyanusta Japon Amiralleri çok düşündürülen zayıflar görülmüştür. Nihayet Japon harp gemilerinin ortadan çekilmesi artık görülmeyen olmaları ile son hareketin durduğunu bildiriliyordu. Bu da Japonların yeniden hazırlanarak tekrar geleceklerine ve muharebeye tutuşacaklarına alâmet sayılmaktadır.

Amerikan kuvvetleriyle Japonlar arasında karada, Okyanus adalarının bir kısmında vukua gelen karşılaşmalar ayrıca dikkate değer. İki tarafın karşılaşması pek kanlı olmuş, esir olmak vaziyetinde kalan Japon askerleri herşeye rağmen esareti kabul etmemişler, çarpışarak ölmeyi tercih etmişler, teslim olmamışlardır. Teslim olmayan ve kendileri ne kadar az kahrına sonuna kadar mukavemet karar vermiş olan Japon askerlerinin bulunduğu yerlerin dinamitle berhava edildiği de Amerikalılar tarafından bildirilmektedir. İşte o taraflardaki şiddetli muharebelerin böyle sahneleri de olmuştur.

Büyük Okyanus sularındaki hareketin cereyanına dair böylelikle üzerinden günler geçtikten sonra verilen tafsillatla bir fikir edinmek kâbil oluyor.

Evvelâ Japon askerlerinin teslim olmamak suretile sonuna kadar mukavemet göstermeleri keyfiyeti ihmal edilecek gibi değildir. Japonlar harbe girdi gireli her yerde bu mukavemeti göstermişler, esir olmaksızın ölümlü tercih etmişler ve sonuna kadar dayanmışlardır. Hiç şüphesiz ki bu hali ile karada, denizde ve havada gösterdiği fedakârlıkla her sınıf Japon askeri İngilizlerin de, Amerikalıların da takdirini kazanmaktadır. Fakat İngiliz ve Amerikalıların düşüncüsü ile Japonunki arasında büyük bir fark vardır; Anglosakson zihniyeti harpte fedakârlığın her türlüünü göstermeyi doğru bulmakta, lakin intihara benziyen hareketleri uygun görmemektedir. Çünkü harbe giden bir insanın yetiştirilmesi kolay değildir. Emek ve zaman ister. Onun için üstün kuvvetler karşısında mukavemetin artık askerlikçe el ile tutulur, göz ile görüldü bir neicesi çıkmayacaksa sonuna kadar teslim olmamak mutlaka zarurî değildir. Lâkin yukarıda işaret edildiği gibi hiç bir zaman kahramanlığın, üstün kuvvetler karşısında mazûbîyeti kabul etmemenin verdiği başka bir gurur vardır ki bir muharebenin en müşkül saatlerinde bu gurur ve iltihar kendini duyurmaktadır. Hülâsa Japon askerlerinin taarruza ve müdafaa böyle feragatle muharebe ederek İngilizleri, Amerikalıları hep takdire sevk etmektedir.

Japonlarla dokuz aydanberi sünmekte olan harbin şimdiki safhesına gelince; Uzak Şarkta ilk aylarda birbirini takip eden seri muvaffakiyetler kazandıktan sonra Japonlar şu son devrelerde gerek Çinde, gerek Büyük Okyanus adalarında muvaffakiyetlilerle uğramışlardır. Harbin heyeti umumiyesi bunu göstermektedir.

Yoksa, her yıl, türbesinin önünde yaptığımız törenler, meşhur Gazi Barbaros Hayrettin Paşanın adında toplanan milyonlarca Türk deniz şehit ve gazilerinin ruhunu şâdedemeyiz

Deniz üstünde gezeriz
Düşman arar buluruz
Öcümüz, komaz oluruz
Biz Hayreddinleri deriz!

REŞAT EKREM

SON 24 SAAT İÇİNDEKİ
HADİSELER

(Bu yazının metinleri Anadolu Ajansı Bültenlerinden alınmıştır.)

Tebliğ eden Muammer ALATUR

Londraya varmış olan basın heyetiminin büyük bir samimiyetle karşılandığı gelen haberden anlaşıyor.

Türk misafirleri kabul eden İstihbarat Nezareti siyasi müstehşar söylediği bir nutukta bilhassa demisler ki:

— Dostlarımızdan gizli hiçbir şey yoktur. Üç sene harpten sonra, İngilizleri yine harbe hazırlayacaklarını, Türk gazetecilerinden mükkepe diğer bir heyet de Almanya'yı ziyaret edecek, bu memleketin hakiki durumunu hakkında bir fikir edinmiştir. Tarafsızlığa büyük bir kısıncılıkla bağlı olan Türkler, İngilizlerin hakiki durumunu hakkında da fikir sahibi olmak istemişlerdir. Türk matbuatı, tipki Türk hükümeti gibi, şimdiye kadar büyük bir bitareflikle milli menfaatlerini samimi duygularla telif etmeğe muvaffak olmuştur. Türklerin hudutlarının yanbaşında ve Karadenize cereyan eden hadiselerle ilgisiz kalmalarına imkan yoktur. Fakat Türk milleti, yolu üzerindeki tehlikeleri atlattıktan sonra bilmiştir.

STALİNGRAD GALİBA SON
GÜNLERİNİ YAŞIYOR

Doğu cephesinden gelen haberler, Stalingradın düşmek üzere olduğunu gösteren alâmetleri belirtmektedir.

Sovyet tebliğlerine göre, şehrin şimal batısında ve cenup batısında şiddetli muharebeler olmaktadır. Şimal batıda Alman tankları şehrin cenup batısında sepiyânı kalmıştır.

Batı şimalde mühür hücumları püskürtülmüştür. Bir kesimde Almanlar Rus müdafaa hatlarına derinliğine girmişler, fakat ilk mevzilerine çekilmek mecburiyetinde kalmışlardır.

Kletsakyada bir İtalyan piyade bölüğü yok edilmiştir.

Doğu cenupta bir gedik açmış olan Alman tanklarıle şiddetli savaşlar olmaktadır. Ruslar yeni müdafaa mevzilerini sağlamaya çalışıyorlar.

Kafkasyada, Krasnodarın cenubunda Ruslar inatlı bir mukavemetten sonra meskün bir mahalden geri çekilmişlerdir.

Moskovadan Unayted Pres'in bildirdiğine göre; Stalingradın cenup batı civarlarını müdafaa eden Sovyet kuvvetleri 48 saatte dördüncü defa olarak yeni mevzilere çekilmek zorunda kalmışlardır. Stalingrada tehdit eden hayatî tehlike saatten saate fazlalaşmaktadır.

Alman tebliğlerine göre, batı Kafkasyada, Anapanın doğu ce-

Türk gazetecileri İngilterede büyük bir samimiyetle karşılaştılar — Stalingrad galiba son günlerini yaşıyor — Mareşal Rommel'in ileri hareketinden sonra, henüz büyük bir çarpışma olmadı.

nubunda tahkim edilmiş Rus mevzilerine karşı hareket şiddetle devam ediyor.

Stokholmün kanaatine göre; Anapaya 40 kilometre mesafede bulunan Novorossisk durumu son derece nezaket peyda etmiştir. Bu şehrin de yakında sukutu beklenmektedir.

Stalingrad önünde yeni toprak kazanları elde edilmiştir. Şehrin şimalinde Volgaya ulaşan Alman kuvvetleri, Rusların çok büyük kuvvetlerle teşebbüs ettiği müteaddit karşı taarruzları püskürtmüştür. Volga üzerinde 500 tonluk motorlu bir gemi, nehrin cenubunda bir sarnıç gemisi batırılmıştır.

Vişi haberlerine göre, Alman kuvvetleri Volga nehrinin aşağı kıyılarında da varmışlar ve şehre 20 kilometre yaklaşmışlardır.

MISIR CEPHESİNDE VAZİYET

Mısır cephesinde bağlayan Alman taarruzunun inkişafı hakkında sarıh bir fikir edinmek mümkün olmuyor. Almanlar harekâta dair hemen hiç birşey bildirmiyorlar.

Ancak İngiliz kaynaklarından gelen haberlere göre, Rommel ihtiyatla hareket etmektedir. 12 kilometre kadar yol almıştır ve 30 kilometre kadar derinliği olan İngilizlerin mayın tarlasını geçmek ister gibi görünmektedir.

Rommel kollarından biri Elalemeyn 40 kilometre cenubunda bulunan El Emeinanın şimaline doğru, diğer bir kol Ruveysat tepesine, yani şimalde doğru ilerlemektedir. Rommel İngiliz küllü kuvvetlerinin küllü kısmını arar gibi görünüyor da, şimdiye kadar büyük bir savaş olmamıştır.

375 gram ekmek
verilecek çocuklar

Bugünkü Resmî Gazetede neşri beklenen bir kararnameye göre yedi yaşından büyük çocuklara 375, veremlilere 450, ağır işçilere 750 gram ekmek verilmesi başlanacaktır. Bununla beraber, şehrimizdeki alâkadar makamlara henüz Vekaletten emir gelmemiştir.

Diğer taraftan ekmekün karnesi ile satılacağı vilâyetlerin listesi hazırlanarak alâkadarlara tebliğ olunmuştur.

İrlandada gizli
silâh deposu

Vişi, 3 (A.A.) — İrlandadan alınan bir habere göre, Belfasta polis bir arastırma neticesinde silâh, mühimmat bulmuştur. Yukarı gelen bir döviştü bir polis yarananmıştır. Bir polis kamyonu da ateşe verilmiştir.

SEHİRDEN ve MEMLEKETTEN

VİLÂYET ve BELEDİYE:

★ Fırınlar için küçük fiatlarına zam yapılmaması istenmiştir. Bunlar mamur muvazenede iddia etmek tedbirler.

★ Bir kaç güne kadar taksit ve konumların benzin istikakı yine tam olarak verilecektir.

TİCARET ve SANAYİ:

★ Dün bir altın otuz iki lira yetmiş kuruştan, bir gram altına 450 kuruştan münasile görülmüştür.

★ Topkan bekli hatları şehrimizde 33 kuruşa çıkmıştır.

MÜTEFERİK:

★ Binaları harap olduğundan dolayı İttihâd Müdürlüğünce tahliye ettirilen Beyazıtta yüksek tahsil talebe yurdundaki talebelerin imtihanları münasabıyla dört gün daha yurttaki binalarına Vali müsadde emiştir.

★ Alpullu Seker Fabrikası yeni yıl tatilâtına 30 Ağustos Zafar ve Tayyare Bayramı günü başlamıştır.

★ Şehrimiz Emniyet memurlarından terfi edenlerin listesi tebliğ olmuştur.

Silivri C. M. Umumiliğinden

52 kuruşa satılması icap eden bir tasi 200 kuruşa satmak suretile Milli Kuruma Kanununa muhalif hareket eden suçlu Silivri kasabasında bakkal Davit kızı 23 yaşında Eder Dülk belkında Silivri Adliye Ceza Mahkemesinde yapılag duruşma sonunda: Sübutu ilâhine binaen Milli Kuruma Kanununun 4130 sayılı kanunla değişen 59/3 üncü maddesine tevfiğin beş lira ağır para cezasıyla teceziyesine yedi gün dâhiyâsının kapatılmasına ve bu müddet zarfında ticaretten men'ine dair adı geçen mahkemenin verilen 114/4 sayılı ve 19.3.942 tarihli hükmünün kat'ileserek itirazına başlanılmış olduğu Milli Kuruma Kanununun 63 üncü maddesine tevfiğin ilân olunur. «9527»

Devlet Demiryolları 7 inci İşletme
Müdürlüğünden

Muhammed bedeli «24.700» lira olan «5000» metre mikap balast Eşme — Otlukışa demiryolları arasında mahallî Klm. lenden ihzârı için 22.9.942 Sah. günlü sat 15 de Atyonda Yedinci İşletme Müdürlüğü binasında kapalı zarf usulile eklemeyle yapılacaktır.

Bu işe girmek istiskenleri «1832.50» lirası muvakkat teminat ile kanunun 10 uncu maddesinin F. fıkrası gereğince lüzumlu ehliyet ve Ticaret vesikalarıyla teklif mektuplarını aynı günde saat 14 de kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lazımdır.

Satınalmalar İşletme Komisyonundan alınabilir. «4909»

ŞEHİRDEN - MEMLEKETTEN - BÜTÜN DÜNYADAN

SON HABERLER

Batı Kafkasya-
da şiddetli
muharebeler

Londra 3 (A.A.)— Dün gece Moskovada negredilen resmî Sovyet tebliğine göre dün Rus kuvvetleri şehrin cenup garbindaki Rus müdafaa hatlarını yapıp geçmiş olan Alman zırhlı ve motorize kuvvetlerle çarpışmışlar, 150 tanktan 30 unu tahrir ettikten sonra yeni mevzilere çekilmişlerdir. Tebliğe göre, bu Rus ricatı Alman tanklarının Rus müdafaa hatlarını derinlemesine yarmalarından ve içeriye nüfuz etmelerinden ileri gelmiştir.

Kletsakya bölgesinde İtalyan kuvvetlerini yendikten sonra Don nehrinin garp sahiline geçmiş olan Rus kuvvetleri, kazandıkları araziye genişletmektedir.

Merkezî Kafkasyada şimdilik Alman ileri hareketi durdurulmuştur. Fakat batı istikmaetinde Alman ilerleyişini devam ediyor. Ruslar, Novorossiske ilerlemekte olan düşmanla şiddetli artçı muharebeleri yapmaktadır. Kazaklar, yaptıkları bir baskında 1000 Alman öldürmüşlerdir.

Büyük hâdiselere
gebe günler

(Basmakaleden Devam)

Bizce sual yerindedir ve ilk görüşte de tamamlı haklıdır. Fakat, hâdiselerin derinliğine bakınlar ve geleceği görüp anlaşılabilenler için Kafkas müdafaaı yikıldktan sonra Hindistana gitmek, Orta Şarka yayılmak, Arap Yarmadısını ele geçirmek müzamm, hayal hudutları içine girebilen bir dava değildir. Evvelâ Almanya'nın behemehal yaşama, harp gayretlerini geliştirme, mukavemet inkanlarını elde etme mecburiyeti Alman ordusunu bu hedefe sevkedecektir. Sanien, Kafkas müdafaaı yikıldktan sonra Orta Şark hareketi için Alman ordusunu kuvayı külliyesine ihtiyâc bulunmayacağına ve Orta Şarka birbirini takip edecek «Stalingradlar bulunmayacağına nazaran hareketin en çok 25 - 30 tûmenlik bir Alman ordusuna inhisar edeceğine ve Karadeniz hâkimiyeti elde edildikten sonra bu 25 - 30 tûmeni her bakımdan ikmal etmenin kolay hale geleceğine akıl erdirmek güç değildir. Bilhassa, Rommel Mısır cephesini söktürmeye muvaffak olursa bunu takiben Kıbrıs üzerine yapılacak bir taayül ile 12 adalardan Suriyeye bir çıkarma yapılması da imkân altına alınabilirse Mihverin bütün Orta ve Yakın Şark için tahsis edeceği 50 - 60 tûmen mahallî ve coğrafi şartlardan da istifade etmek suretile İngiliz İmparatorluğunu İrlandan Nil gerisine kadar büyük bir tehlikeye maruz bırakabilir ve hatîâ demokrasylar bu k'târlar üzerinde kâfi hazırlığa sahip değillerse İngiliz İmparatorluğunu tasfiye de edebilirler. Hindistan davasına gelince, Almanların Hindistanı garpten teritirlerini müteakip Japonların buraya saldırması ve Hindistanın zayıf Alman ve fakat kuvvetli Japon k'târları tarafından istilâ edilmek istemesi galip bir ihtimal dahilinde görülmüştür.

O halde, birinci ihtimal faraziyesi diye bahis mevzuu ettiğimiz inkişaf bir şekilde tecellî edebilir.

Bir lokantanın
çekmecesinde

(1 inci Sahifeden Devam)

lar bu işe razı olmuşlar, masaya beheri 50 kuruştan üç ekmek getirilmiştir. Bunun üzerine zabıta memurları doğrudan doğruya Mustafanın başında durduğu kasaya koşmuşlar, hüviyetlerini söyleyerek burasını arıyacaklarını bildirmişlerdir.

Mustafanın çekmecesinde 173 tane eyül - teşrinievvel aylarına ait tam karne bulunmuş, müsadere edilmiştir.

Lokantanın bu karneleri hangi vasıtla ile ele geçirdiği araştırılmaktadır.

sunî her bakımdan daha ziyade sağıhyabileceğine göre bize öyle geliyor ki, Japonlar ve Almanlar Rusyayı tamamlı tasfiyeye ve Asya Rusyasını nizamlamayı gelecek ilkbahar ve yaza bırakarak daha önce (Mısır - Hind - Kafkas) sathını ele geçirmeye ve Karadeniz - Karadeniz - Uman denizi - Hind Okyanusu - Kızıldeniz hâkimiyetini mümkün mertebe temin etmeyi bilhassa harp gayretlerinin devamı bakımından düşünmektedirler. Bu yaz harbinde ağır bir darbe yiyen ve teerride uğrayacak bulunan Sovyet Rusya Kâmunlara kadar Alman ordusu tarafından merkezde ve şimalde biraz daha hırpalanabilirse ihtimal ki, Mihver Başkomutanlığınca tam tasfiyenin gelecek ilkbahara terk edilmesinde büyük bir mahzur görülmeyecek ve bu şekilde gelecek ilkbahar ve yaz içinde Alman - Japon müsterek kuvvetleri iki ateş arasında bir yandan Rusyayı tasfiyeye çalışırken bir yandan da Alman ordusu sadece garpten gelebilecek demokrasyları saldırmaya karşı kuvvetlenmiş ve hazırlanmış olacaktır. Fakat, nihayetinihiye bütün buhar vaktı haline gmedikçe birer faraziye olmakta ibaret mütaale ve hükümlerdir.

Rus - Japon
münasebetleri
değişmiyecek

Tokyo 3 (A.A.)— Asahi gazetesi, «Değişmez siyaset» başlığı altında yazdığı bir makalede hariciye nezaretinden istifa etmiş olan Togonun faaliyetinden bahsederken diyor ki:

«Togo, büyük Asyanın kurulmasından evvel aktedilmiş olan japon - Sovyet paktının bitarafılığı tanzim etmiş olduğunu söylemiştir. İki memleket arasındaki münasebetlerde en ufak bir değişiklik yoktur.»

Bombayda yine
çarpışma oldu

Vişi 3 (A.A.)— Bombayda polis ve halk arasında çarpışmalar olmuştur. Bengale eyaletinde vukua gelen kargaşaklıklar esnasında 15 kişi yaralanmıştır.

Şehirde kahve
darlığı

(1 inci Sahifeden Devam)

tekerkur emnetmesi için inhisarlar idaresinin tedbir almasını istemektedirler.

SİGARA SATIŞLARI ARTMIŞ!

Son zamanlarda şehrimizdeki sigara satışlarının yüzde 50 nisbünde arttığı öğrenilmiştir.

Musikî san'atkârları

(1 inci Sahifeden Devam)

dan şihhi muayeneye tâbi tutulmuşlardır. Kaymakamlık; «Musikî San'atkârları Cemiyeti'nin de Esnaf cemiyetleri kadrosuna dahil olduğunu ve binaenaleyh âzalarının diğer esnaf gibi şihhi muayene cüzdanı alması icap ettiğini ileri sürmektedir. Halbuki musikînasırlar kendilerinin «esnaf» olmadıklarını ve satış yapan esnaf gibi yâni halkle temas etmediklerini söyleyerek şihhi muayeneden varest e tutulmalarını cemiyetlerinden istemişlerdir.

Musikî San'atkârları Cemiyeti dün bu hususta Belediye İktisat Müdürlüğüne müracaat etmiştir. Oradan verilecek cevaba göre hareket edilecektir.

Bir lokantanın
çekmecesinde

(1 inci Sahifeden Devam)

lar bu işe razı olmuşlar, masaya beheri 50 kuruştan üç ekmek getirilmiştir. Bunun üzerine zabıta memurları doğrudan doğruya Mustafanın başında durduğu kasaya koşmuşlar, hüviyetlerini söyleyerek burasını arıyacaklarını bildirmişlerdir.

Mustafanın çekmecesinde 173 tane eyül - teşrinievvel aylarına ait tam karne bulunmuş, müsadere edilmiştir.

Lokantanın bu karneleri hangi vasıtla ile ele geçirdiği araştırılmaktadır.

sunî her bakımdan daha ziyade sağıhyabileceğine göre bize öyle geliyor ki, Japonlar ve Almanlar Rusyayı tamamlı tasfiyeye ve Asya Rusyasını nizamlamayı gelecek ilkbahar ve yaza bırakarak daha önce (Mısır - Hind - Kafkas) sathını ele geçirmeye ve Karadeniz - Karadeniz - Uman denizi - Hind Okyanusu - Kızıldeniz hâkimiyetini mümkün mertebe temin etmeyi bilhassa harp gayretlerinin devamı bakımından düşünmektedirler. Bu yaz harbinde ağır bir darbe yiyen ve teerride uğrayacak bulunan Sovyet Rusya Kâmunlara kadar Alman ordusu tarafından merkezde ve şimalde biraz daha hırpalanabilirse ihtimal ki, Mihver Başkomutanlığınca tam tasfiyenin gelecek ilkbahara terk edilmesinde büyük bir mahzur görülmeyecek ve bu şekilde gelecek ilkbahar ve yaz içinde Alman - Japon müsterek kuvvetleri iki ateş arasında bir yandan Rusyayı tasfiyeye çalışırken bir yandan da Alman ordusu sadece garpten gelebilecek demokrasyları saldırmaya karşı kuvvetlenmiş ve hazırlanmış olacaktır. Fakat, nihayetinihiye bütün buhar vaktı haline gmedikçe birer faraziye olmakta ibaret mütaale ve hükümlerdir.

ETEM İZZET BENİCE

Almanlar Ka-
laç şehrini
de zaptettiler

Berlin 3 (Radio)— Askeri kaynaklardan öğrenildiğine göre, Alman kuvvetleri Don nehrinin doğusunda bulunan Kalaç şehrini, bir kaç gün evvel şiddetli sokak savaşlarından sonra zaptetmişler ve bu şehri almakla Stalingradın garbindaki Rus müstahkem bünyesinin en kuvvetli direğini yıkmışlardır.

Bu akşam Darülaceze-
de 40 çocuk sünnet
edilecek

Darülacezede ki çocuklardan kırkı bu akşam saat on yedide sünnet edilecektir. Bu münasebete tertip olunan düğüne Vali ve Belediye Reisi Lütfi Kırdar ile belediye erkânı davet olunmuştur.

Mareşal F. Çakmak

(1 inci Sahifeden Devam)

O zamandanberi Genelkurmay başında yaratıcı bir asker, yüksek, enerjik bir teşkilât adamı kabiliyetlerle çalışan Mareşal Fevzi Çakmak yirmi yıldır uğrunda dinlenmeden çalıştığı Türk ordusu için şefkatli bir baba ve değerli bir hoca olmuştur.

Bu mutlu günün yıldönümünde sayın Mareşalimizi ve şanlı Türk ordusunu bütün kalbimizle candan tebrik ederiz.

Harbin dördüncü yılı
başlıyor

betiyle Londra'nın muharebe yaralarını taşıyan sokaklarından geçiyor ve edulmuşlardır.

Dün bir öğle ziyafetinde bir mütâkâ söyleyen İngiliz Hariciye Nazırı M. Eden de Hitlerle hiç bir zaman uzlaşma yapılmayacağını teyit etmiştir. İngiliz Başvekil Muavini M. Attlee de demişler ki:

«Dördüncü harp yılı düşman denize, karada ve havada karşılamak için hücumları daha tetek ve daha hazırlanmış olarak bulacaktır»

Rommel'in hedefi

(1 inci Sahifeden Devam)

Ruveysa sırtı arasındaki sahaya münhasır kalmıştır.

Bu sabah alınan bir ajans telgrafı dünkü çarşamba günü umumiyyete cephenin sakin olduğunu ve öğleden sonra saat on beşe kadar hiç bir zırhlı kuvvet çarpışması olmadığını, yalnız şiddetli topçu faaliyetinin cereyan ettiğini bildirtmiştir.

Diğer taraftan General Mongomeri mühür kuvvetlerinin; müttefiklerin tahkim edilmiş birer sahasına nüfuz etmediklerini söylemiştir. Dün hava faaliyeti görülmemiş derecede şiddetli olmuştur.

İLK GÜNLERDE KETUMİYET
MUHARAZA EDİLECEK

Londra 3 (A.A.)— Times gazetesinin Elelemeyn cephesindeki muhabiri bildiriyor: Yapılmak ta olan savaşlar hakkında askeri setrategik sebeplerle, önümüzdeki günlerde pek az haber verilecektir.

İki ay hamallıktan
kurtarmış...

(2 inci Sahifeden Devam)

Rebakanın, komşularından Hayim, Mazalho ve Davidin şahit olarak çağırılıp dinlenmelerine karar verdi.

Bohor mahkemenin çıktı. Yine mahkemenin çıkan bir avukatı:

— Kuzum, dedi, hâkimin söylediği bu 456 ncu madde nedir? Cezası ne kadar?

Avukat:

— Bir seneden beş seneye kadar hapistür, dedi. 456 ncu maddenin ikinci fıkrası...

Bohor:

— Eyvahl diye iki elini sakaklamna vurarak alını avuçladı ve:

— Şu işe bak! Hem kariyi iki ay hamallıktan kurtar, hem de bir seneden beş seneye kadar hapis... Bu ne biçim iş? diye söylenerek yürümeye başladı.

HÜSEYİN BEHÇET

Çivi ve mukavva buhranının iç yüzü!

Bu sabah esnaf İktisat Müdür
lüğüne giderek şayanı
dikkat bir şikâyetle bulunduGümrüğe gelen mallar nasıl
ortadan sır oluyormuş?

Bu sabah çivi ve mukavva işiyle alakalı esnaf toplu bir halde Mütaka İktisat Müdürlüğüne müracaat etmekte bazı tüccarları şayanı şikâyet etmişlerdir. Esnaf kendileriyle görüşen bir muharririmize ezimle şunları söylemişlerdir:

«Gümrükten mal çıktığı zaman Anadolu'ya tüccar ve esnaftan kimse çıkmıyor. Mal gelen meğaya müracaat edildiği takdirde henüz fiat gelmediğinden bahsediliyor. Böylece

sürünmede bırakılıyor. Nihayet bir-lik tat veriyor. Bu sefer de, mal sahipleri ortadan kayboluyor. Az sonra da mal kalmadığını bildiriliyor... Sonra, seyyar satıcıların fiyat bulup satması, almasıyla halbatı o kadar hakiki esnaf değil, tüccarla müsterek kimselerdir. Ayrıca Anadolu'ya da sante fatura ile mal sürüyor.»

İktisat Müdürlüğü bu iddiaları tahakkük eline karar verince...

Hayrebolu kay-
makamını öldür-
mek istedilerKaymakam küstah
mütecavizi bizzat
yakaladı

Hayreboludan bildirildiğine göre Neşet Kankılıç evvelki gün küstahça bir tecavüze maruz kalmıştı.

Köylerden birinde tertip olunan bir düğüne gelin almağa gittiği zaman bazı sabıkaklar «ayakbaşı parası» istemişlerdir. Keyfiyet kaymakama şikâyet olununca o sırada jandarma komutanı bulunmadığından Baki yanına iki jandarma alarak gitmiş ve bunları tutuşturmuş. Sarkınlık edenlerden Hasan isiminde bir sabıkakı karakola götürülmüş ve bilâhare serbest bırakılmıştır.

Karakola götürülmesine kızan Hısan akşam paydosusuna yolunu beklediği kaymakama arkasından bıçakla hücum etmiştir. Bir boğuşmadan sonra kaymakam Hasanın elinden bıçağı almağa muvaffak olmuştur. Küstah mütecaviz yakalanarak karakola götürülmüştür.

Vilâyette bu sa-
bahki toplantı

Bugün saat on birde Vali ve Belediye Reisi B. Lütfi Kırdarm Reisliğinde Vilâyette teknik kaymakamlar toplanmışlardır. Bu toplantıda ekmek ve işe işleri görülmüştür.

Bir Polis memuru
elektrige kapılarak
öldü

Kemal isiminde bir polis memuru evvelki gece izmitte çocuklarını sünnet ettirmek için bir düğün tertip etmiştir. Düğünün en gen bir zamanında Kemal bir kordonla beheyeye de elektrik vermek isterken elini cereyana kapmış, derhal kömür haline gelecek ölmüştür. Bu yüzden düğün evi bir matemhaneye dönmüştür.

Rus Cephesi

(1 inci Sahifeden Devam)

bozguna uğramışlardır. Ruslar bu rada nehrin batı sahiline geçerek yeniden arazi kazanmışlardır.

Kafkaslarda Alman taarruzu durdurulmuş sanılmaktadır. Ruslar Krasnodar kesiminde, Novorossiske doğru ilerleyen Alman kuvvetleriyle artçı muharebesi yapmakt mecburiyetindedirler.

Vişi 3 (A.A.)— Alman kuvvetleri Stalingrad ve Novorossiske karşı baskılarını arttırmaktadır.

Ankara Belediyesi İmar Müdürlüğünden

Eksiltmeye konulan iş:

Ankara Şehir Mezarlığında 1942 İkmal işi olarak yapılacak teşviye tirabı, istinat duvarları ve yollar ve keşfinde gösterilen diğer işler olup bedeli keşfi ilâ yüz doksan sekiz bin üç yüz on dört lira kırk yedi kuruştur.

2 — Bu işe ait keşifname ve sair evrak 15 lira bedel mukabilinde Ankara İmar Müdürlüğünden alınır.

3 — Eksiltme valdî kayısı fiat üzerinden kapalı zarf usulile yapılacaktır.

4 — İhale 18 Eylül 1942 tarihinde müsadık Cuma günü saat 17 de Vilâyet Konağında İmar İdare Hey'eti huzurunda yapılacaktır.

5 — Eksiltmeye girebilmek için,

a — 22474 lira muvakkat teminat verilmesi,

b — Amkarda kamunî kamağah gösterilmesi,

c — 1942 senesinde Tienet Odasında kayıtlı bulunması,

d — Bu işi yapmağa ehil bulduğuna dair İmar Müdürlüğünden vesaka alınması icap eder.

6 — Teklif mektupları yukarıda 4 üncü maddede yazılı saatten bir saat evveline yani saat 15 ya kadar İdare Hey'eti Başkanına mahbuz mukabilinde tevdi edilecektir. Posta ile gönderilecek mektupların kanunun 24 üncü maddesine uygun olarak aynı saate kadar gelmiş olması lazımdır. Her ne suretle olursa olsun vaktinde hey'ete vasil olmayan mektuplar nazarı itibare alınmaz.

«7419» «9504»

İstanbul Nafia Müdürlüğünden

24/9/942 Perşembe günü saat 15 de İstanbulda Nafia Müdürlüğü eksiltme komisyonu odasında «44133.55» lirası keşif bedelli İstanbul Başvekilat Arşiv, Gümrük tahrir ve tedil işleri kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

Mukavele, eksiltme Başvuruları İşleri genel, husus ve fennî şartnameleri proje, keşif hülasasıyla buna müteferrik diğer evrak «221» kuruş mukabilinde dâiresinde verilecektir.

Muvakkat teminat «3310» lira «16» kuruştur.

İsteklilerin teklif mektupları ve enaz bir taahhütte «30.000» liralık bu işe benzer işi yapmağa dair ihalelerinden olmuş olduğu vesikaları İstanbulda İstanbul Vilâyetine müracaatla eksiltme tarihinden tatil günleri hariç 3 gün evvel alınması ehliyet ve 942 yılına ait Ticaret Odası vesikalarını havi kapalı zarflarla 24/9/942 Perşembe günü saat 14 de kadar Nafia Müdürlüğüne verilmeleri. «9279»

Deniz Levazım Satınalma Komisyonu İlanları

600 adet 90 derecelek cam deve boyunu eresim ve nümune gibi»

300 adet 120 derecelek cam deve boyunu eresim ve nümune gibi»

100 adet 180 derecelek cam deve boyunu eresim ve nümune gibi»

Yukarıda yazılı üç kalemin cam

